

UDC 343.9

ASPECTE PRIVIND DEOSEBIREA CONSECINȚELOR INFRAȚIUNII DE CONSECINȚELE CRIMINALITĂȚII

Dj. VASILOI,
magistru în drept
IȘPCA, Lector superior

SUMMARY

Criminal law offers little explanation of the consequences of the offenses we found it necessary to make any reference to the topic that interests us, namely to provide some ideas on the difference between them and the social consequences of crime. Also it would be incorrect to equate the categories of Criminal Law and Criminology analyzed. Theoretical and practical position as mention the need to underline those meanings that distinguish the concept of the social consequences of the offense of the crime.

Key words: the consequences of the offense, the social consequences of crime, Criminal Law, Criminology

REZUMAT

Dreptul penal oferă puține explicații în ce privește consecințele infracțiunii astfel am considerat necesar de a face câteva referințe la subiectul care ne interesează și anume de a oferi câteva idei în ce privește deosebirea dintre acestea și consecințele sociale ale criminalității. De asemenea ar fi incorect de echivalat categoriile analizate de dreptul penal și criminologie. Poziția teoretică cât și cea practică menționează necesitatea sublinierii acelor înțelesuri care distinge noțiunea de consecințe ale infracțiunii de consecințele sociale ale criminalității.

Cuvinte cheie: consecințele infracțiunii, consecințele sociale ale criminalității, dreptul penal, criminologie.

Introducere. Conținutul consecințele infracțiunii la servit întotdeauna motiv de dezbateri între știința dreptului penal și criminologiei. Dreptul penal, însă, nu poate să reflecte conținutul consecințelor infracțiunii pe deplin, ba mai mult nici nu are o asemenea sarcină. De aceea vrem să aducem în discuție și să subliniem importanța consecințelor infracțiunii din ambele puncte de vedere.

Scopul imediat este de a clarifica care consecințe sunt reglementate de legea penală și se regăsesc în conținutul constitutiv al infracțiunii și care sunt de domeniul criminologiei.

Metodele aplicate și materialele utilizate sunt cele precum metoda observației, a analizei, a sintezei, a dezbaterilor, etc. Au fost studiate materiale științifice precum cele ale unor autori autohtoni, O. Bejan, V. Bujor, I. Ciobanu, ș.a., de asemenea și unele informații ale organismelor internaționale, precum Transparency International-Moldova și altele.

Rezultatele obținute și discuții. Cum rezultă direct din precizarea, formulată în teoria dreptului penal, drept consecințe ale infracțiunii este recunoscută paguba (dauna, rău) cauzată doar acelor relații sociale, care sunt ocrotite de *legea penală* [1, p. 93]. Evident cercul acestor relații nu poate fi nelimitat. Mai mult, el nu este numai limitat la cele mai importante valori ale societății noastre, dar și are tendința de a le strânge (micșorare). Aceasta se explică nu numai de un principiu al represiunii economice, care este suficient evidențiat în politica penală. Constrângerea (cu atât mai mult cea penală), a jucat și joacă un rol secundar în societatea noastră și nu principal.

Astfel consecințele în dreptul penal, derivă din înțelesul obiectului ocrotirii juridico-penale. Și numărul acestor obiecte sunt prevăzute în Codul penal art. 2.

Întrebarea care se ridică constă în: ce se întâmplă cu diversele pagube apărute în urma acțiunii infracționale ce nu intră în conținutul infracțiunii concrete. După conținut ele cu mult depășesc ceea ce în dreptul penal sunt considerate consecințe ale infracțiunii. După gradul de gravitate, ele în final adesea depășesc cea daună pentru care survine răspunderea penală. În acest mod, putem vorbi despre obiectul absolut determinat ce conține noțiunea de consecințe sociale ale criminalității.

Discuția este despre un cerc larg despre întâmplări, evenimente, apariții, procese, ce includ rezultate sociale directe și indirecte, ale influenței criminale asupra societății și asupra structurilor ei aparte, precum și este vorba, despre acea realitate obiectivă, a cărei parte o constituie consecințele infracțiunii ce au semnificație juridică [2, p. 26]. Corespunzător și noțiunea de consecințe sociale ale criminalității este mai largă decât noțiunea de consecințe ale infracțiunii. După cum a fost subliniat, consecințele sociale ale criminalității cuprinde totalitatea consecințelor ale tuturor infracțiunilor concrete. Totuși nu le putem duce la o sumă a consecințelor unui anumit număr de infracțiuni săvârșite în țară sau într-o regiune. În general se poate spune că consecințele infracțiunii și consecințele criminalității corelează între ele ca și noțiunea de infracțiune și criminalitate sau ca și concret și general. Numai în acest caz se are în vedere diferența și nu unicitatea acestor noțiuni.

În particular, «criminalitatea» nu este numai «mai mare», dar și se deosebește de «infrațiune» prin calitate. Cu alte cuvinte, consecințele criminalității ca realitate obiectivă și ca și categorii științifice complicată, conțin trăsături și semne specifice care nu sunt caracteristice consecințelor unei infracțiuni concrete.

Consecințele criminalității sunt deosebite de unicitatea dialectică a elementelor și trăsăturilor lor. Ca și elemente specifice ale consecințelor criminalității pot fi considerate starea, structura și dinamica acestora. Însușirile consecințelor criminalității sunt determinate de esența ei ca și fenomen, eveniment socio-juridic. Elementele și însușirile reprezentate în acea formă, în care ele sunt specifice consecințelor criminalității, lipsesc în caracteristica consecințelor unei infracțiuni concrete, ele nu sunt specifice acesteia. Calitatea consecințelor criminalității permite descoperirea structurii conținutului lor, evidențierea tendințelor și legitățile schimbărilor calitative și cantitative, realizarea unei analize adiacente cu consecințele unor fenomene, social negative, în final permit realizarea prognozei criminologice a consecințelor criminalității ca și parte componentă a prognozei criminologice generale [2, p. 23].

Este cunoscut faptul că unul din locurile principale în rândul consecințelor comportamentului ilegal aparțin daunei materiale economice. Cum și conform căror criterii se poate stabili granițele și volumul acestora, este o întrebare simplă [2, p. 19]. Trebuie de spus că în literatura juridico-penală este discutată problema, este permis ca în evaluarea pagubei cauzate de infracțiune să ne conducem nu numai de cantitate ci și de criteriile calitative.

Aceste discuții nu ar trebui să apară atunci când vorbim de noțiunea de consecințele sociale ale criminalității.

Paguba patrimonială, cauzată de criminalitate, din punct de vedere criminologic, există ca și pierderilor materiale iscate de conduita criminală de asemenea inevitabil (fără discuții), intră în partea componentă, în totalitatea consecințelor sociale ale criminalității.

Trebuie să evidențiem și altele, nu numai cele ce țin de paguba patrimonială, care pot servi un criteriu suplimentar pentru diferențierea acestor noțiuni.

Noțiunea de consecințe ale infracțiunii include numai dauna directă, nemijlocită prevăzută de vinovat, sau în mod necesar acea pe care subiectul ar fi putut sau trebuia să-l prevadă [3, p. 18].

Noțiunea criminologică se deosebește în acest plan, cel puțin prin două momente esențiale:

I. În cercul consecințelor sociale trebuie de inclus și acele legate cauzal de dauna criminalității care se află după granițele rezultatelor nemijlocite ale comportamentului criminal.

Dacă în cadrul evaluării sunt expuse consecințele încălcărilor infracționale a normelor societății, legate de atentatele asupra cetățenilor, atunci în totalitatea consecințelor pedepsite de legea penală, fără îndoială nu

intră, de exemplu, majoritatea varietății daunelor morale, materiale pe care le suportă rudele pătimitei (traume psihice și retrairi emoționale, generate de neputința de a munci etc.). Acestea și alte momente negative, lipsesc din rândul elementelor componente de infracțiune, deoarece ele nu sunt consecințe nemijlocite ale acțiunilor făptuitorilor.

Cu toate acestea importanța lor socială este esențială. Iată de ce specificul unor așa zise «inele» din lanțul legăturii cauzale nu poate și nici nu trebuie să ne lipsească de dreptul de a include formele daunei menționate în structura consecințelor sociale a criminalității.

II. Al doilea moment ce caracterizează deosebirea noțiunii de consecințe în dreptul penal și criminologie constă în inadmisibilitatea principială de a învinovăți obiectiv în dreptul penal, ceea ce înseamnă ca drept consecințe ale infracțiunii poate fi recunoscută numai acea pagubă, care e cuprinsă de intenția sau imprudența vinovatului.

Această regulă importantă se răspândește și asupra acelor urmări, care sunt prevăzute în calitate de elemente ale componente de infracțiune, și asupra acelor care direct în lege nu sunt prevăzute, dar se iau în considerație la individualizarea pedepsei, sau determinarea formei de răspundere (sau în cazul liberării de răspundere penal) [3, p. 56].

Privite din punct de vedere criminologic unele sau alte fenomene, recunoscute ca consecințe ale criminalității, fără îndoială, pot fi libere de aceste restricții care trebuie să fie specifice dreptului penal. Când se vorbește despre consecințele sociale ale criminalității, atunci este întemeiat de inclus în rândul lor și astfel de varietăți concrete ale daunei, care nu au fost cuprinse de prevederile subiectului infracțiunii, sau nu puteau și nici nu trebuiau să fie prevăzute în momentul săvârșirii actelor infracționale.

Aici, se au în vedere, în primul rând nu rezultatele directe, ci cele indirecte, cum ar fi fenomene negative, pe care le putem numi condiționat urmările consecințelor. Astfel, rezultatul acțiunilor infracționale poate fi moartea persoanei, care avea la întreținere 5 copii. Dacă vinovatul nu a cunoscut și nici nu trebuia să cunoască această împrejurare, atunci faptul că 5 copii au rămas fără părinte, în acest caz concret nu se recunoaște din punct de vedere a dreptului penal consecință a infracțiunii [2, p. 22]. Dar din punct de vedere criminologic această împrejurare trebuie să fie luată în considerație în cadrul totalității consecințelor sociale ale criminalității.

În literatura juridico-penală pe bună dreptate se subliniază că urmările în comparație cu oricare elemente ale comportamentului infracțional dispun de mult mai-multe posibilități, de a fi schimbătoare după gradul de vătămare. N.F. Cuznețova, vede în aceasta una din trăsăturile principale ale consecințelor [3, p. 54]. Așa dar anume această calitate servește legiuitorului drept bază de diferențiere a infracțiunii în genuri și grupe, când se vorbește despre dauna materială sau fizică. Cu alte cuvinte la nivel unic se poate în majoritatea cazurilor, de delimitat corect infracțiunile generice, care se

deosebesc unele de altele prin gradul de pericol social., cum ar fi de exemplu, diferite feluri de sustrageri. Legiuitorul în acest fel procedează, atunci când formulează articolele din Codul penal bazându-se pe criteriile gradului de pericolozitate a consecințelor, alături de conținutul simplu și calificat al infracțiunii.

Dar dacă construcția legislativă a componenței de infracțiune derivă din multitudinea consecințelor, atunci după consecințe se poate constata componența de infracțiune, evident există și legitate inversă. Astfel, conducându-ne de criteriile de calificare date de lege, se poate ca într-un anumit grad de determinare, de stabilit din timp «ierarhia» volumului pagubei, cauzate de aceste acțiuni.

Dacă mărimea pagubei depășește granița stabilită de lege, atunci se schimbă calificarea acțiunii și evident, trebuie de vorbit despre altă infracțiune și despre consecințele altei infracțiuni [2, p. 34].

Nu așa stă chestiunea când se vorbește despre evaluarea criminologică a consecințelor sociale a criminalității. Un moment important în acest caz îl reprezintă gradul de răspândire a diferitor genuri de infracțiuni. Nu este greu de înțeles, că de gradul de răspândire a anumitului gen de criminalitate, în mod cert, depinde volumul de consecințe. Oricât de mici sau de mari ar fi consecințele, cauzate de genul dat de criminalitate, ele întotdeauna rămân consecințele aceluia gen de criminalitate și nu devin consecințele «altei» criminalități. La această concluzie a ajuns criminologul rus M.M. Babaev [2, p. 18].

De exemplu, consecințele furtului, oricât de importante nu ar fi, întotdeauna vor fi consecințele acestui furt, și în orice caz ele trebuie de examinat în această calitate. Iată de ce este posibilă situația când într-o regiune unde sunt reprezentate furturile, paguba economică cauzată de ele va fi vizibil deasupra pagubei apărută în urma sustragerilor în proporții mari. Și paradoxul acestei situații este doar aparența. Analiza atentă, poate să evedențieze în realitate multe fapte, când «ierarhia» consecințelor criminalității nu repetă ierarhia stabilită de Codul penal, a componenței de infracțiune după gradul de pericol social [4, p. 19].

Din cele expuse, reiese importanța pe care o prezintă delimitarea consecințelor infracțiunii și a consecințelor criminalității, atât pentru dreptul penal cât și pentru criminologie. Or, meritul în acest caz îi revine criminologilor, care au trasat limita între conținutul consecințelor criminalității și urmările infracțiunii.

Din această expunere, reiese necesitatea de a determina noțiunea de consecințe ale criminalității în funcție de două elemente:

I. Elementul formal – constă în aceea că totalitatea consecințelor criminalității, includ doar acele pagube sociale care apar ca rezultat al acțiunilor vinovate prevăzute de legislația penală.

II. Elementul de conținut al consecințelor sociale ale criminalității, constă în pericolul social al acelei daune, care apare în rezultatul acțiunilor penale. În acest caz avem

toate motivele să vorbim nu numai despre pericol social al consecințelor care sunt descrise direct în dispoziția normelor juridico-penale sau sunt cuprinse de ele, ci și a celorlalte daune, legate de acțiunile criminale. Acest pericol, se exprimă în mod real, așa dar, în micșorarea resurselor materiale ale societății, pierderea sănătății sau chiar moartea oamenilor, în încălcarea drepturilor și intereselor cetățenilor, încălcarea funcționării normale a instituțiilor sociale.

Din această analiză reiese de asemenea, că consecințele sociale ale criminalității, prezintă prin ele însele daună cauzată relațiilor sociale. Această pagubă se materializează sub forma daunei pe care o suportă nu numai valorile care formează obiectul incriminării dar și în general toate valorile sociale cu caracter material sau nematerial.

În acest mod, noțiunea de consecințe sociale ale criminalității trebuie să includă în sine alături de dauna directă, nemijlocit legată de acțiunile infracționale, și cea indirectă, care apare sub diverse forme.

Aici este necesar de făcut o precizare temeinică. Nu toate consecințele sociale ale criminalității pot fi determinate după grad suficient de concret, și corect, nu orice pagubă își poate găsi reflectarea în forma calitativă sau o altă formă exactă de măsură.

În primul rând încă lipsesc metodica sigură și suficientă ce ar permite o astfel de măsură, nu este elaborat nici complexul de criterii, pe care am fi putut să le punem la temelia analizei volumului concret al pagubei cauzate de criminalitate.

În al doilea rând, există imposibilitatea de a elabora indici unici, (determinați cantitativ), pentru măsurarea a câtorva consecințe negative ale criminalității. De exemplu, nu este posibil de prezentat echivalentul cantitativ a acestor categorii, cum ar fi tristețea, nerealizarea planurilor de viață, pierderea posibilităților de a primi satisfacție cultural-artistică, etc.

Toate aceste interdicții temporare, cu toată importanța lor reală, nu ne lasă a considera că unele daune nu ar trebui să fie luate în calcul în evaluarea caracterului și volumului consecințelor sociale ale criminalității [2, p. 21].

Unica condiție aici ar trebui să fie stabilirea exactă a legăturii cauzale între acțiunea criminală și «schimbările» negative cu caracter «material» și «nematerial», ce apar în rezultatul acestor acțiuni.

Subliniem în continuare necesitatea de a reflecta în determinarea consecințelor sociale ale criminalității totalitatea schimbărilor sociale negative menționate, cu atât mai mult cu cât acestea se caracterizează prin elemente individuale raportat la fenomene de masă – stare, particularități de structură, dinamică.

Astfel, criminologul rus M.M. Babaev menționează că o astfel de prezentare a elementelor de bază ale noțiunii de consecințe sociale ale criminalității, ne aduc la o noțiune în înțeles îngust. «După părerea noastră, spune autorul, trebuie să existe nu una, ci două noțiuni (înțelesuri a consecințelor sociale ale criminalității) în sensul îngust și sens larg al

acestui cuvânt, prima fiind parte componentă a celei de-a doua» [2, p. 22].

Problema constă în aceea că, schimbările negative reale apărute în rezultatul acțiunilor criminale – constituie doar o parte a problemei. Cealaltă constă în aceea, că însuși faptul existenței criminalității ca fenomen, atrage necesitatea de a întreprinde cele mai diverse măsuri pentru evitarea ei, înlăturare, întreținerea unui aparat special cu scopul de a rezolva problemele luptei cu conduita antisocială, spre rezolvarea acestei sarcini, resursele financiare și de cadre necesare precum și serviciile organelor de stat și de organizațiilor sociale.

În acest mod, noțiunea consecințe sociale ale criminalității, în sens larg al cuvântului include în sine nu numai dauna produsă de criminalitate, dar și tot ceea ce societatea este forțată să întreprindă în scopul prevenirii încălcărilor, realizarea luptei cu criminalitatea, minimizarea pagubei cauzate de ele, etc.

Astfel definiția propusă de știința criminologiei a consecințelor sociale ale criminalității poate fi formulată astfel: «Paguba reală cauzată de criminalitate relațiilor sociale, ce se exprimă în totalitatea cauzelor legate direct sau indirect, nemijlocit de comportamentul criminal și schimbările negative rezultate la care în ultima instanță, sunt expuse valorile sociale, precum și totalitatea pierderilor economice ale societății, legate de organizarea luptei cu criminalitatea și profilactica socială a infracțiunilor.

Noțiunea propusă, reflectă totalitatea elementelor esențiale ale consecințelor sociale ale criminalității și ne permite a observa necesitatea unei abordări profunde, a unei analize complete, pentru a putea efectua evaluarea pagubei cauzate de criminalitate, dacă noi vrem să vedem tabloul adevărat în întregime sa. O astfel de precizare, formează baza teoretică, ce permite marcarea cercului concret de fenomene, pe care trebuie să le considerăm consecințe sociale ale criminalității.

Orice noțiune poate servi doar ca orientare în procesul de însușire a acestui fenomen în acea formă în care ea există în realitate. Noțiunea permite determinarea cercetării care are aspectul său specific, mai ales pentru știința criminologiei.

Analiza literaturii juridice, ne dă motiv de a sublinia, că în ultimul timp, toate cercetările criminologice aveau ca obiect constatarea influenței firești a realității sociale asupra criminalității, starea ei, nivelul, dinamica, structura, asupra caracteristicii cantitative și calitative.

După natura lor consecințele criminalității, sunt fenomene socio-juridice. Cu alte cuvinte, acest fenomen trebuie de studiat ca o unitate indisolubilă a elementelor sociale și juridice, ce conțin esența socială și aspectul juridic, al daunelor criminalității. Astfel vom sublinia elementele care caracterizează natura socială și calitățile sociale a consecințelor criminalității, viziune prezentată pe larg în cercetările criminologilor ruși precum M.M. Babaev, V.N. Kudreavțev, L.A. Bâkov, etc.

În primul rând, menționează ei, consecințele criminalității, reies din acțiuni sociale, cum sunt toate actele pedepsite penal. Evident, dauna cauzată, indiferent de conținut este deja studiată ca o daună socială.

În al doilea rând dauna constă în schimbările negative care au loc în realitatea socială, iar de aici reiese că consecințele criminalității constituie ele însele, parte a acestei realități sociale.

În al treilea rând în numărul consecințelor pot fi incluse numai acele fenomene, care pot fi recunoscute ca importante social.

În sfârșit încă o împrejurare care constă în aceea că realitatea esențială a consecințelor criminalității formează pericolul social al acestora [2, p. 26].

În special importanța socială, efectul social negativ pe care îl are influența criminalității asupra tuturor relațiilor existente în societate, creează din consecințele criminalității o problemă, ce atrage atenția statului și a întregii omeniri.

Conținutul social al consecințelor criminalității reprezintă cea mai importantă și fundamentală caracteristică.

«Consecințele criminalității – acestea sunt nu numai fenomene sociale ci și fenomene juridice» spune M.M. Babaev [2, p. 29]. În rândul consecințelor criminalității pot fi atribuite doar acele pagube, care au rezultat din acțiunile direct prevăzute în legea penală. Adăugăm la cele spuse, că numai dreptul penal întărește ierarhia consecințelor, din punct de vedere al importanței sociale. Cele mai importante relații sociale sunt recunoscute a fi cele care formează obiectul ocrotirii dreptului penal, deoarece legea penală apără cu ajutorul mijloacelor de convingere statală cele mai esențiale din totalitatea relațiilor sociale.

Cele expuse mai sus au o interpretare din punct de vedere static, ceea ce ne sugerează că ar trebui să prezentăm și punctul de vedere dinamic, care constă în determinarea mecanismului apariției, adunării în mod succesiv a acelor schimbări care în final sunt cercetate drept consecințelor sociale ale criminalității.

De ce este necesar să efectuăm acest studiu, ne răspunde știința criminologiei, prin afirmarea că însuși consecințele criminalității reprezintă niște schimbări sociale, iar termenul «schimbări», conține anume momentul dinamic.

Abordarea dinamică permite concretizarea, expunerea, elaborarea direcțiilor posibile și măsurile profilactice în cazul conduitei ilegale. Cercetând consecințele ca un lanț unic de schimbări intercondiționate, analizând pe etape necesitatea și motivele apariției noilor «inele» ale acestui lanț, criminologii au posibilitatea de a aprecia drumul acțiunilor profilactice asupra desfășurării evenimentelor, evidențiind etapele, în care influența aceasta poate fi mai efectivă.

Analiza aspectului dinamic este necesară pentru ca să determinăm acei factori, care stimulează schimbările sociale negative, produse de criminalitate, în scopul rs preîntâmpinării unor astfel de schimbări, minimalizându-le.

Trecând la esența mecanismului apariției pagubei de la

totalitatea actelor pedepsibile subliniem în primul rând că consecințele criminalității – reprezintă întotdeauna un proces (un șir succesiv de schimbări a unui fenomen sau obiect), în care laolaltă se leagă consecințele directe și indirecte ale fenomenelor cauzate de schimbările negative sociale.

Menționăm că unele evenimente (fapte, fenomene) care apar ca rezultat al conduitei ilegale dau îmbold, nasc procese noi, relativ autonome ale schimbărilor negative.

Apare efectul «coma zăpezii», recunoscut în Criminologie, care are deodată câteva direcții diferite după caracter, după gravitatea fenomenelor create, și mai mult diverse din punct de vedere a celor factori, care stimulează procesele corespunzătoare [2, p. 34].

Procesul apariției consecințelor desigur este inseparabil de evenimentele săvârșirii infracțiunii. Acestea din urmă dau începutul «avalanșei» consecințelor criminalității. Reieșind din aceasta putem conchide, că în însuși procesul infracțional sunt incluse acele elemente, care stabilesc dinainte caracterul și volumul consecințelor.

Vorbind de procesul infracțiunii, noi avem în vedere nu numai procesul săvârșirii infracțiunii (realizarea gândului criminal, dacă în particular să vorbești despre acțiunea premeditată), ci și dezvoltarea consecutivă interdependentă a componentelor personale și obiective care în final întemeiază actul comportării ilegale.

Procesul infracțiunii include în sine și dezvoltarea situației criminogene, preinfracționale. Trecând de la nivel unic la nivel general, mecanismul apariției crimei este partea componentă și cea mai esențială, a mecanismului «cauzării» consecințelor.

Care elemente ale procesului infracțiunii într-un mod evident influențează caracterul și volumul consecințelor criminalității? Găsirea și evaluarea acestor elemente se poate în urma analizei socio-penale și statistico-criminologice, a informației despre subiectul actelor infracționale despre latura subiectivă a infracțiunii, despre obiectul și despre latura obiectivă.

Elementele procesului infracțional prezintă doar o parte a acestui mecanism, de care depind volumul și caracterul consecințelor sociale ale criminalității.

Lanțul schimbărilor negative generat de acțiunile infracționale, poate fi mai lung sau mai scurt, el poate include «inele», «greutatea» cărora variază în mod vizibil în dependență de diferite împrejurări, care pot fi denumite componente, superficiale, exterioare, în raport cu criminalitatea [5, p. 36].

Fără îndoială cea mai bună metodă de a ocoli paguba criminalității – este a extirpa însuși criminalitatea. Dar ținând cont de faptul că această problemă, în prezent nu poate fi rezolvată pe deplin, rămâne actuală cealaltă referitoare la minimalizarea consecințelor criminalității, existente în mod real în societate.

Absolut necesar este de a indica și alte împrejurări, de care depind caracterul și volumul consecințelor sociale ale criminalității.

Astfel:

1. Dimensiunile consecințelor și gradul lor de gravitate micșorează activitatea eficientă și concretă a organelor de drept în următoarele privințe:

a) crearea sistemului de ajutor social, persoanelor vătămate în mod direct sau indirect de pe urma infracțiunilor;

b) restituirea pagubei, compensarea celor pierdute, refacerea obiectelor deteriorate etc.

2. Mecanismul apariției consecințelor și gravitatea lor în multe cazuri depind de calitățile sociale ale cetățenilor sau de grupurile sociale care au suportat acțiuni criminale asupra lor;

3. O importanță esențială o are reglementarea legală a caracterului și limitelor participării statului în cazul compensării consecințelor materiale negative, și alte consecințe ale criminalității;

4. Cheltuielile, legate de criminalitate, se determină de necesitățile și concepțiile politicii penale la etapa corespunzătoare a dezvoltării statului;

5. În ultimul rând un rol important revine asigurării științifico-metodice a activității organelor de stat și organizațiilor publice, care este orientată spre învingerea consecințelor sociale ale criminalității; nivelul de prelucrare teoretică a problemelor, pregătirea metodelor sigure și efective, introducerea realizărilor științifice în practica în problema respectivă, etc.

Ultimele două mențiuni coincid cu acel concurs de împrejurări pe care noi îl studiem, și care poate fi denumit ca și «prețul activității juridice».

Ce componente include în sine «activitatea juridică» și de ce depinde ea? Astfel:

a) legea (timpul, mijloacele consumate pentru prelucrarea, discutarea proiectelor, codificarea legilor, modificarea și schimbarea unor norme, comentariu oficial al legii, etc);

b) instituții (toate tipurile de cheltuieli pentru întreținerea organelor de stat care sunt ocupate cu lupta cu criminalitatea și profilactica încălcării legii);

c) știința (cheltuielile pentru crearea instituțiilor de prelucrare a problemelor științifice a activității de drept, de rezolvarea acestor probleme, la publicarea, răspândirea, includerea etc.);

d) oamenii (resursă umană).

De ce depinde «prețul acestei activități»:

1. Calitatea sau nivelul funcționării organelor de drept ca un sistem de instituții;

2. Observație continuă referitor la cerințele legislației, îndeplinirea exactă, la timp a funcțiilor procesuale;

3. Profilaxia efectivă a criminalității. [2, p. 32-34 (explicații)].

Importanța analizei consecințelor sociale ale criminalității pentru rezolvarea problemelor, incluse în obiectul criminologiei, este una de principiu.

Până acum am tratat problema din punct de vedere al modului în care bazându-ne pe situațiile teoretice ale științei

criminologie, urmează să analizăm noțiunea și esența consecințelor sociale ale criminalității. Este necesar ca puțin să analizăm «legătura inversă» și să cercetăm concret în ce relații este studierea consecințelor sociale ale criminalității, și cum acestea îmbogățesc însuși știința, făcând posibilă îmbogățirea bagajului teoretic și permit adâncirea reprezentărilor noastre despre obiectul criminologiei., întrebării despre limitele științei criminologiei.

Concluzie: Care elemente ale procesului infracțiunii într-un mod evident influențează caracterul și volumul consecințelor criminalității? Găsirea și evaluarea acestor elemente se poate în urma analizei socio-penale și statistico-criminologice, a informației despre subiectul actelor infracționale despre latura subiectivă a infracțiunii, despre obiectul și despre latura obiectivă.

Elementele procesului infracțional prezintă doar o parte a acestui mecanism, de care depind volumul și caracterul consecințelor sociale ale criminalității.

Referințe bibliografice

1. Tănăsescu I., Tănăsescu C., Tănăsescu G. «Drept penal general». București, 2002.
2. Babaev M.M. Социальные последствия преступности. Moscova, 1982.
3. Kuznețova N.F. Преступление и преступность. –Moscova, 1969.
4. Bujor V., Pop O. «Cauzalitatea în criminologie». Editura Mirton, Timișoara, 2002.
5. Bejan O., BujorV., Interes și crimă, Chișinău, 2004.